

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.9.2006
KOM(2006) 519 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

Bedre uddannelse - større fødevarerikkerhed

{SEK(2006) 1163}
{SEK(2006) 1164}

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Bedre uddannelse - større fødevarerikkerhed

(EØS-relevant tekst)

1. RESUMÉ

Samtidig med udbygningen af det indre marked er der gradvis blev udformet et sæt EU-regler vedrørende fødevarerlovgivning, foderstoflovgivning, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed. Disse regler har medvirket til, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, samtidig med at der opretholdes et højt beskyttelsesniveau. Reglerne er i tråd med den internationale udvikling på de pågældende områder, navnlig hvad angår Verdenshandelsorganisationen (WTO), Codex Alimentarius, Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE) og den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC).

For de pågældende områder er målsætningerne med hensyn til det indre marked blevet opfyldt. Efter Kommissionens opfattelse er det nødvendigt at sikre, at den eksisterende lovgivning anvendes korrekt, snarere end at udforme nye store lovgivningsinitiativer. I det øjemed er uddannelse af dem, der skal kontrollere gennemførelsen af EU-lovgivningen, af afgørende betydning.

Ifølge EU-bestemmelserne skal Kommissionen arrangere kurser for det personale fra medlemsstaternes kompetente myndigheder, der har ansvaret for at kontrollere overholdelsen af EU's fødevarer- og foderstoflovgivning, dyresundheds- og dyrevelfærdskrav og plantesundhedskrav. Deltagere fra tredjelande, især fra udviklingslande, kan også deltage i kurserne.

Formålet med at give uddannelsen en europæisk dimension er at sørge for, at de kontroller, der foretages, og de beslutninger, som kontrolmyndighederne træffer på basis af kontrollerne, er tilpas ensartede og dermed betyder klarere rammer for fødevarerikkerheder, idet alle behandles ens, uanset hvor kontrollen foretages.

Inddragelse af deltagere fra tredjelande vil føre til en større forståelse for EU's fødevarerstandarder og importprocedurer, hvilket vil gøre det lettere for tredjelande, især udviklingslande, at afsætte varer på EU's marked. Det vil også medvirke til, at EU's fødevarerstandarder i højere grad overholdes, og dermed til mindre hyppig og mere forenklet importkontrol.

I denne meddelelse opstiller Kommissionen en oversigt over forskellige muligheder, som Kommissionens **Generaldirektoratet for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse** kan udnytte til at arrangere uddannelse, den udtaler sig om, hvilke skridt der bør tages, og den foreslår en metode, der tager sigte på et tilbud om effektiv uddannelse, som på den mest økonomiske måde udnytter de ressourcer, der er til rådighed.

2. BAGGRUND

Fødevarer- og foderstoflovgivning, dyresundheds- og dyrevelfærdskrav og plantesundhedskrav er næsten fuldt ud dækket af EU-regler (se oversigten i bilag I). Udviklingen i disse regler har muliggjort indførelsen af det indre marked for fødevarer, foderstoffer, levende dyr og planter i EU, samtidig med at man har sikret et højt beskyttelsesniveau for forbrugere, dyr og planter. På internationalt plan muliggør de nævnte EU-regler, at man overholder de internationale forpligtelser, som er fastlagt i internationale aftaler, f.eks. dem, der er udformet inden for rammerne af Verdenshandelsorganisationen (WTO), Codex Alimentarius, Verdensorganisationen for Dyresundhed (OIE) og den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC).

Med vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarerlovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes¹, blev verifikationen af, at kravene overholdes, også omfattet af EU-regler. Med forordningen blev der indført en overordnet integreret strategi for de kompetente myndigheders verifikation af, at de nævnte krav overholdes.

En sådan stærk, EU-orienteret, overordnet integreret strategi forudsætter, at kontrolmyndighederne råder over stor kompetence og sagkundskab, og der gælder krævende standarder for den offentlige kontrol i medlemsstaterne med henblik på at sikre, at den offentlige kontrol er effektiv, objektiv og hensigtsmæssig. Det er nødvendigt, at kontrolmyndighedernes personale har en bred viden om forskellige farer (kemiske, biologiske og fysiske), som kan opstå gennem hele foderstof- og fødevarerækeden. De skal endvidere forstå mekanismerne på markedet, hvor der kan skaffes fødevarer og fødevarer ingredienser fra mange forskellige kilder. Samtidig skal de være godt underrettet om meget specifikke problemer, der er nøje forbundet med specifikke produktions-, tilvirknings-, konserverings- og distributionsmetoder. De skal kunne påpege manglende overholdelse af kravene vedrørende foderstof- og fødevarer sikkerhed, kravene vedrørende dyresundhed og dyrevelfærd og kravene vedrørende plantesundhed. De skal også kunne påvise svig. Kontrol af produktion og markedsføring af foderstoffer og fødevarer og af produktion af og handel med dyr og planter forudsætter derfor en tværfaglig fremgangsmåde.

Når tredjelande eksporterer fødevarer, foder, levende dyr og planter til EU, skal de fremlægge garantier for, at EU-reglerne er overholdt med hensyn til fødevarer sikkerhed, foderstofsikkerhed, plantesundhedsbestemmelser og, hvis det er relevant, dyrevelfærdsbestemmelser. EU's importordning for levende dyr og animalske fødevarer og foderstoffer er baseret på garantier, som gives af de kompetente myndigheder i det eksporterende tredjeland. De skal attestere, at sendinger, der skal eksporteres til EU, overholder EU-kravene, så det sikres, at de relevante beskyttelsesniveauer med hensyn til dyresundhed og folkesundhed er på plads. I andre tilfælde, især i forbindelse med vegetabiliske foderstoffer og fødevarer, stiller EU sig tilfreds med garantier fra importøren, som selv på produktionsstedet skal have fået garantier for, at EU's krav er opfyldt. Det er derfor af afgørende

¹ EUT L 165 af 30.4.2004. Berigtiget i EUT L 191 af 28.5.2004, s. 1.

betydning, at alle, der beskæftiger sig med import af levende dyr, foder, fødevarer eller planter, har et godt kendskab til EU's importregler.

På den baggrund har kontrolpersonalet hos de kompetente myndigheder og/eller kontrolorganer i medlemsstaterne og i tredjelande behov for uddannelse og regelmæssig opdatering af deres viden om EU's fødevarer- og foderstoflovgivning, dyresundheds- og dyrevelfærdskrav og plantesundhedskrav og om, hvordan man verificerer, om reglerne er overholdt. Dette behov anerkendes i forordning (EF) nr. 882/2004, hvor det i artikel 6 pålægges de kompetente myndigheder i medlemsstaterne at sikre, at personale, der foretager offentlig kontrol modtager relevant uddannelse, og hvor artikel 51 danner retsgrundlag for at arrangere sådan uddannelse på EU-plan som et supplement til uddannelse på nationalt plan.

3. BEHOVET FOR BEDRE UDDANNELSE

3.1. Bedre uddannelse - sikrere fødevarer og sundere dyr og planter

Evnen til at påvise svig og manglende overholdelse af reglerne er af afgørende betydning for indsatsen for at sikre, at man opretholder det beskyttelsesniveau, der er fastsat i fødevarer- og foderstoflovgivningen, dyresundheds- og dyrevelfærdsreglerne og plantesundhedsreglerne. En bedre evne til at påvise svig og manglende overholdelse af reglerne vil derfor medføre en bedre beskyttelse af menneskers og dyrs sundhed, dyrevelfærd og plantesundhed. Der bør ved uddannelsen således ikke blot fokuseres på et godt kendskab til lovkravene, men også på erhvervelse af kvalifikationer inden for kontrolteknikker, som på en effektiv måde skal kunne påvise svig og manglende overholdelse af reglerne, der kan have negative virkninger for vores beskyttelsesniveau.

3.2. Virkninger for konkurrenceevne, markeder og samhandel

At give uddannelsen en europæisk dimension har stor betydning for mere udbredt viden om og kendskab til EU-lovgivningen og for fremme af harmoniserede og ensartede kontrolaktiviteter i hele EU. Alle fødevarervirksomheder bør drage fordel af en sådan harmonisering, der bidrager til at skabe lige vilkår ved at sikre, at de kontroller, der foretages, og de beslutninger, som kontrolmyndighederne træffer på basis af kontrollerne, er tilpas ensartede. Det forventes, at dette betyder større sikkerhed for fødevarervirksomheder med hensyn til ligebehandling, uanset hvor kontrollen foretages, hvilket fremmer fair handelspraksis.

3.3. Virkninger for tredjelande og internationale forbindelser

Uddannelse er vigtigt for at kunne fremme ensartede procedurer for kontrol af dyr, fødevarer og foder, der importeres fra tredjelande. Det er derfor af afgørende betydning at sikre, at importerede produkter overholder EU-lovgivningen, og at EU's erhvervsliv har konkurrencevilkår, der kan sidestilles med vilkårene for konkurrenter i lande uden for EU.

Tredjelandes deltagelse i EU-uddannelsesprogrammerne vil have stor betydning for fremme af EU's standarder på internationalt plan, hvilket vil styrke den internationale samhandel med sikre fødevarer og give EU's erhvervsliv lettere adgang til sikre produkter fra tredjelande.

Uddannelse er et effektivt redskab i indsatsen for at hjælpe udviklingslande til at opfylde EU-kravene og dermed give deres produkter adgang til EU's marked. Foruden de positive økonomiske virkninger for samhandelen vil indsatsen også have politisk betydning såvel ved at virke som en støtte til EU's forpligtelser på internationalt plan (f.eks. i forbindelse med WTO's SPS-aftale for så vidt angår teknisk bistand) som ved at styrke EU's forhold til leverandørlande.

Uddannelse af repræsentanter for udviklingslande kan forventes at medvirke til højere fødevarerstandarder i de pågældende lande. Foruden større konkurrenceevne og lettere adgang til EU-markedet kan uddannelse muligvis bidrage til større fødevarerikkerhed - i begge ordets betydninger - for forbrugerne i de pågældende lande.

3.4. Virkninger for offentlige myndigheder

Skønt en stor del af ansvaret for at give information og uddannelse til personale, der foretager offentlig kontrol, fortsat hører under de nationale kompetente myndigheder (jf. artikel 6 i forordning (EF) nr. 882/2004), har udformningen af en EU-uddannelsesstrategi til formål at tilvejebringe mere ensartede kontrolprocedurer, kontrolmetoder og kontrolresultater. Større ensartethed skulle gerne gøre den offentlige kontrol mere effektiv og objektiv.

Gennemførelsen af en EU-uddannelsesstrategi bør udgøre et effektivt redskab til at optimere ressourcerne og finde stordriftsfordele, som kan være til gavn for såvel EU som de nationale offentlige myndigheder.

3.5. Virkninger for lovgivningen

Bedre uddannelse vil øge kontrolpersonalet kendskab til EU-reglerne og føre til større forståelse for baggrunden, målsætningerne og begrundelserne for reglerne. Uddannelse forventes derfor at mindske behovet for nye lovgivningsinitiativer både i form af bindende retsakter og i form af forklarende og fortolkende dokumenter. Uddannelse kan således bidrage til Kommissionens overordnede målsætning om mindre, men bedre lovgivning.

4. UDDANNELSE I MEDLEMSSTATERNE

De fleste medlemsstater plejer at arrangere kurser for deres kontrolpersonale. Med vedtagelsen af forordning (EF) nr. 882/2004 er en sådan uddannelse blevet obligatorisk for alle medlemsstaterne.

Uddannelsesprogrammerne udformes og tilrettelægges normalt af de kompetente myndigheder, ofte med bistand fra akademisk personale. Der tilbydes forskellige former for uddannelse, bl.a. direkte af de kompetente myndigheder (på centralt og/eller på regionalt/lokalt plan), af en række forskellige kursusudbydere, f.eks. højere læreanstalter, laboratorier, erhvervsorganisationer, private udbydere, et nationalt agentur eller en kombination af disse.

Undervisningen kan foregå som klasseundervisning eller undervisning i marken eller som fjernstudium. Undervisningsmaterialet omfatter cd-rommer, dvd'er, videoer osv.

Underviserne kan være eksperter fra den kompetente myndigheds afdelinger eller eksperter fra højere læresteder, laboratorier, erhvervsorganisationer, internationale organisationer, private organer osv.

Nogle medlemsstater har et eller flere uddannelsescentre med højt kvalificeret undervisningspersonale. Sådanne centre er ofte specialiseret i et særligt fagområde (f.eks. dyrevelfærd og veterinærkontrol) med professionelle undervisere og adgang til infrastrukturer med alt udstyr og med undervisningsmaterialer, der er udviklet til formålet.

Uddannelseskapaciteten i medlemsstaterne skal kunne imødekomme en stor efterspørgsel. Det skønnes, at det samlede kontrolpersonale i EU er på næsten 50 000 personer. I nogle tilfælde gennemgår 100 % af personalet årligt uddannelse i et særligt emne. Den gennemsnitlige uddannelsesvarighed pr. ansat svinger mellem 30 timer og 80 timer pr. år. Antallet af undervisere, der medvirker til uddannelsen, svinger fra 1 pr. 4 til 1 pr. 20 kursister². **At dømme efter de foreliggende oplysninger er der i EU betydelige forskelle i uddannelsesomfanget.** I lyset af denne enorme opgave har medlemsstaterne givet udtryk for, at de er tilfredse med, at Kommissionen vil tage sig af en række uddannelsesbehov, så de kan revurdere prioriteringen af uddannelsen på nationalt plan.

5. UDDANNELSE OG TREDJELANDE/UDVIKLINGSLANDE

Kommissionen og medlemsstaterne har et stadig voksende ansvar for at sikre, at EF-kravene overholdes ved al import fra tredjelande af fødevarer, foder, dyr, planter og produkter heraf. EU importerer nu sådanne varer fra over 200 lande i verden. Det drejer sig om alle slags lande: fra de mest udviklede til de fattigste i verden.

Erfaringerne har vist, at fødevarerendinger fra tredjelande ikke altid er i overensstemmelse med EU's fødevarerlovgivning. Oplysninger fra systemet for hurtig varsling om fødevarer og foder, der er oprettet i henhold til artikel 50 i forordning (EF) nr. 178/2002³, viser, at 46 % af alle meddelelser i 2005 skete som følge af kontrol af importerede fødevarer på grænsekontrolsteder. Det medførte, at 1 453 sendinger, der ønskedes importeret, blev afvist. Yderligere 5 % af sendingerne fra tredjelande var desuden allerede frigivet, da der blev udsendt en meddelelse.

For at kunne importere fødevarer, foder, dyr og planter fra tredjelande er det en betingelse, at EU-standarderne er overholdt. Det er nødvendigt, at disse standarder overholdes, for at man kan undgå indslæbning til EU af dyre- og plantesygdomme og sikre et højt fødevarer sikkerhedsniveau og leverancer af sikre foderstoffer til dyrene. Det er af afgørende betydning, at tredjelande har kendskab til standarderne, så de i højere grad overholdes og der dermed afvises et lavere antal sendinger ved EU's grænser.

² Oplysningerne bygger på tal, som Kommissionen har modtaget fra medlemsstaterne.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerhed (EFT L 31 af 1.2.2002, s. 1). Ændret ved forordning (EF) nr. 1642/2003 (EUT L 245 af 29.9.2003, s. 4).

Det kan være vanskeligt for udviklingslande at tilrettelægge eksportkontrol af produkter og dermed at sikre, at deres eksportvarer overholder/er ligestillet med EU's standarder. Handel med fødevarer er ekstremt vigtigt for de fleste af disse lande, hvor levefoden og den samfundsøkonomiske udvikling hænger direkte sammen med muligheden for at afsætte deres varer på verdensmarkedet.

EU er meget opmærksom på disse aspekter og lægger meget vægt på at sikre, at produkter fra tredjelande, navnlig fra udviklingslande, ikke udelukkes fra EU-markedet, uden dog at ville lade det gå ud over niveauet for sundhedsbeskyttelse og fødevarer-sikkerhed. EU har derfor udviklet en række redskaber, der har til formål at hjælpe tredjelande til at overtage eksisterende EU-standarder og -krav vedrørende fødevarer- og fodersikkerhed, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed. Forordning (EF) nr. 882/2004 indeholder bestemmelser om teknisk bistand, fælles projekter, udvikling af retningslinjer og uddannelsesprogrammer med henblik på at hjælpe tredjelande til at overholde EU's standarder og krav og tilrettelægge offentlig kontrol af produkter, der eksporteres til EU.

Uddannelse for tredjelande er også helt i tråd med den europæiske naboskabspolitik (ENP). ENP er nu et kerneelement i EU's udenrigspolitik. Denne prioritering af ENP kan genfindes i uddannelsesinitiativet.

Ved udformningen af et EU-uddannelsesprogram skal der lægges **vægt på fødevarer- og fodersikkerhedsstandarders internationale dimension og på handelen med levende dyr og planter**. I det perspektiv vil der blive arrangeret undervisning for deltagere fra tredjelande med henblik på at fremme sikker handel med dyr, planter, fødevarer og foder, hvorved Kommissionen kan opfylde de politiske forpligtelser, den har indgået på internationalt plan, navnlig over for udviklingslande og med hensyn til yderligere forberedelse af kandidatlande og potentielle kandidatlande, samtidig med at der tages hensyn til andre politikker, f.eks. ENP.

6. EU-UDDANNELSESINITIATIVER FØR OG NU

Kommissionen har arrangeret og arrangerer fortsat en række uddannelsesaktiviteter inden for de pågældende emneområder. Det drejer sig bl.a. om følgende:

6.1. Uddannelse i henhold til Rådets beslutning 90/424/EØF

Udveksling af personale fra kontrolmyndighederne i medlemsstaterne er en uddannelsesmetode, der har været anvendt i henhold til artikel 19 i beslutning 90/424/EØF om visse udgifter på veterinærområdet⁴. Mange af udvekslingerne har bestået af et forlænget ophold for en medlemsstats kontrolpersonale på en anden medlemsstats grænsekontrolsted. Det har givet positive erfaringer at arrangere sådanne udvekslinger. Mange nationale kontrolinspektører har på den måde haft mulighed for at få større kendskab til tilrettelæggelsen af importkontrol af animalske produkter.

⁴ Rådets beslutning 90/424/EØF af 26. juni 1990 om visse udgifter på veterinærområdet (EFT L 224 af 18.8.1990, s. 19). Senest ændret ved beslutning 2006/53/EF af 23. januar 2006 (EUT L 29 af 2.2.2006, s. 37).

Skønt det ikke kan udelukkes, at kommende uddannelsesaktiviteter også omfatter udveksling af personale, skal det bemærkes, at en sådan uddannelsesmetode kun har en europæisk merværdi, hvis den indgår i et uddannelsesmodul, der bygger på undervisningsmateriale, der tjener et fælles mål, og som er blevet udviklet specifikt til uddannelse i et bestemt emne, f.eks. importprocedurer.

På grundlag af beslutning 90/424/EØF har der endvidere været afholdt 1-uges-kurser om diverse emner (f.eks. kødhygiejne og fiskevarer) på institutter i medlemsstaterne (f.eks. Lyon, Berlin, London og Bremen) med deltagelse af forskellige medlemsstaters eksperter. Disse kurser har primært været fokuseret på forskellige aspekter af veterinærbestemmelserne, og de har sat deltagerne i stande til bedre at forstå EU-bestemmelserne på det pågældende område.

6.2. Ad hoc-uddannelsesprojekter

Der har været leveret ad hoc-undervisning til uddannelsesprojekter i 2006. Kommissionen har i det øjemed offentliggjort en række udbud (se bilag II).

Sådanne projekter omfatter meget specifikke emner, hvor undervisningen varetages af højt kvalificerede organer. Nogle af aktiviteterne henvender sig udtrykkeligt til udviklingslande overalt i verden.

Når denne meddelelse vedtages, er det endnu for tidligt at aflægge en detaljeret rapport om kvaliteten af arbejdet på dette område. Generelt har feedback fra deltagerne været meget positiv, og det har været oplagt, at der er et stort behov for uddannelse.

6.3. Uddannelse varetaget af EF-referencelaboratorier

I henhold til EU-forskrifterne om fødevarer, foder, dyresundhed og dyrevelfærd er der oprettet 39 EF-referencelaboratorier. For hvert af disse EF-referencelaboratorier er der et netværk med de nationale referencelaboratorier i medlemsstaterne. EF-referencelaboratorierne giver de nationale referencelaboratorier oplysninger og instrukser om analyse- og diagnosemetoder, træffer praktiske foranstaltninger for at anvende nye metoder, bistår med diagnosticering ved sygdomsudbrud osv. De har også til opgave at afholde grund- og videreuddannelseskurser for de nationale referencelaboratoriets personale og for eksperter fra udviklingslande. I den forbindelse afholder EF-referencelaboratorierne mindst én workshop om året. På workshopperne søger man at sikre, at analyse- og diagnosemetoder anvendes med den fornødne sagkundskab og på en ensartet måde, så man sikrer pålidelige resultater.

Det vil være gavnligt at bygge videre på de fremragende erfaringer, man har indhøstet på dette område, og undersøge muligheder for et fremtidigt samarbejde mellem EF-referencelaboratorierne og det nye uddannelsesinitiativ med særlig vægt på, at laboratoriepersonale fra udviklingslandene også deltager.

6.4. Uddannelse varetaget af andre af Kommissionens tjenestegrene

Andre af Kommissionens generaldirektorater arrangerer uddannelse med henblik på at forberede kandidatlande til deres tiltrædelse af EU (Generaldirektoratet for Udvidelse) og at bistå udviklingslande med at anvende EU's sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (Generaldirektoratet for Handel) eller via EU's eksterne bistandsprogrammer (EuropeAid). Det Fælles Forskningscenter (FFC) tilbyder kurser om diverse emner vedrørende fødevarers og foderstoffers sikkerhed og kvalitet. Det drejer sig især om særlige aspekter ved gennemførelsen af kvalitetsstandarden ISO/IEC 17025, der er obligatorisk for officielle fødevarer- og foderstofkontrollaboratorier. Kurserne omfatter praktiske øvelser og demonstration af analysemetoder på FFC-laboratorier. Der har været lagt særlig vægt på at uddanne eksperter fra nye medlemsstater, tiltrædende lande, kandidatlande og lande i Vestbalkan. Disse projekter hverken overlapper eller konkurrerer generelt med initiativerne fra Generaldirektoratet for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse. Når der er risiko for overlapning, drøfter man sagen og foretager koordinering i en styringsgruppe oprettet til formålet på tværs af Kommissionens tjenestegrene.

7. EU-UDDANNELSE I FREMTIDEN

7.1. Retsgrundlag

I henhold til artikel 51 i forordning (EF) nr. 882/2004 kan Kommissionen arrangere kurser for personale fra medlemsstaternes kompetente myndigheder og deltagere fra tredjelande. Der lægges særlig vægt på deltagere fra udviklingslande. De emneområder, uddannelsen omfatter, er fødevarer- og foderstoflovgivning og bestemmelser om dyresundhed og dyrevelfærd.

Plantesundhed er kun delvis omfattet af retsgrundlaget i forordning (EF) nr. 882/2004. Artikel 2, stk. 1, litra i), i direktiv 2000/29/EF⁵ danner imidlertid retsgrundlag for uddannelse i plantesundhedssektoren, så de uddannelsesaktiviteter, Kommissionen arrangerer, også kan omfatte denne sektor fuldt ud.

7.2. Deltagelse af ikke-statslige kursister

Overordnet set kan det forventes, at uddannelse af virksomhedsledere vil medføre øget effektivitet blandt kvalificerede arbejdstagere, bedre præstationer som følge af efteruddannelsesprogrammer og bedre gennemførelse af EU-standarder, hvilket dermed fører til et højere beskyttelsesniveau.

Deltagelse i uddannelse kan sætte fødevarerVirksomhederne i stand til at justere deres ledelsesprocedurer, så man sikrer effektiv overholdelse af reglerne. Det kan have visse fordele, idet risikoen for at skulle trække produkter tilbage fra markedet kan reduceres. Bedre overholdelse af reglerne kan måske også reducere behovet for offentlig kontrol og muligvis udgifterne i forbindelse med kontrollen.

⁵ Rådets direktiv 2000/29/EF af 8.5.2000 om foranstaltninger mod indslæbning i Fællesskabet af skadegørere på planter eller planteprodukter og mod deres spredning inden for Fællesskabet (EFT L 169 af 10.7.2000, s. 1).

Imidlertid giver retsgrundlaget kun hjemmel til at arrangere uddannelse og finansiere den via EU-budgettet for personale fra de kompetente myndigheder, hvilket således udelukker kursister fra fødevarevirksomheder fra at deltage. Sådanne kursisters deltagelse må ikke medføre udgifter under EU-budgettet. Medlemsstaterne kan under alle omstændigheder tilskynde deres nationale uddannelsesorganer til at udforme relevant uddannelse for sådanne kursister.

7.3. Mængden af EU-uddannelse

Uddannelsesaktiviteterne i 2006 har næsten 1 500 deltagere. Da aktiviteterne i 2006 må betragtes som en indkøringsfase, burde deltagerantallet gradvis kunne øges til et gennemsnit på 6 000 deltagere.

Efter Kommissionens opfattelse er det vigtigt, at det i første omgang er de uddannelsesansvarlige i medlemsstaterne, der modtager uddannelse, så det rette budskab når ud til kursister i medlemsstaterne. De pågældende personer bør løbende uddannes, i takt med at EU-lovgivningen ændres. Endvidere bør EU-uddannelse henvende sig til kontrolpersonale, der i det daglige arbejder med aspekter af EU-lovgivningen, på grundlag af et valg foretaget af medlemsstaterne samt til deltagere fra tredjelande.

Kurserne varer fra 2 til 10 dage. Med det forventede deltagerantal betyder dette en betragtelig mængde uddannelse, nemlig ca. 960 undervisningsdage om året, hvilket forudsætter betydelige ressourcer.

7.4. Styring af EU-uddannelse

Uanset hvilket uddannelsessystem der vælges, skal der nødvendigvis være en løbende styring, der gør det muligt at **prioritere** og kortlægge uddannelsesprojekter, fastlægge et **uddannelsesprogram** (årligt eller flerårigt), **kontrollere kvaliteten af uddannelsen**, **kontrollere kvaliteten** af undervisningsmaterialet og opstille de **procedurer**, der er nødvendige for, at et uddannelsessystem kan fungere gnidningsløst.

Der er tale om aktiviteter, der hører til **Kommissionens kerneaktiviteter**. Til den daglige styring af et EU-uddannelsessystem er det nødvendigt, at Kommissionens tjenestegrene bistås af andre aktører for at kunne løse de nævnte opgaver. Det omfatter først og fremmest medlemsstaterne, men muligvis også ikke-statslige organisationer. Kommissionen agter at foretage en høring blandt aktørerne om uddannelsesspørgsmål.

7.5. Kriterier for et fremtidigt EU-uddannelsessystem

Et europæisk uddannelsesprogram kan tilrettelægges på forskellige måder. Hvilken måde der vælges, bør afgøres ved at tage forskellige parametre i betragtning, navnlig følgende:

- EU-uddannelse bør være et **supplement**: Uddannelse, der arrangeres på EU-plan, bør ikke konkurrere med uddannelse, der er arrangeret af medlemsstaterne, men den skal være et supplement dertil ved at give uddannelsen en europæisk dimension.

- **Baseret på prioriteringer:** I betragtning af det store område, uddannelsen skal omfatte, er det nødvendigt at opstille klare prioriteringer. Det er ikke muligt - og heller ikke nødvendigt - at tilbyde uddannelse i alle emner inden for EU's foderstof- og fødevarerlovgivning og bestemmelser om dyresundhed og dyrevelfærd samt bestemmelser om plantesundhed. I det europæiske uddannelsesprogram bør der lægges vægt på den europæiske dimension af den offentlige kontrol, mens medlemsstaterne er bedre i stand til at arrangere uddannelse i kontrolspørgsmål, der hører under deres nationale forskrifter.
- **Fleksibilitet:** Det skal være muligt at reagere hurtigt på hastende sager, så man sikrer, at eventuelle kriser imødegås på samme måde i alle berørte medlemsstater. Systemet skal derfor kunne tilpasses hurtigt, og det skal være let at få fat på sagkundskab.
- **Ekspertise:** Systemet skal have den højest muligt standard. Det forudsætter, at der anvendes undervisningsmateriale af høj kvalitet, og at undervisningen varetages af højt kvalificerede undervisere.
- **Åbenhed:** Der skal kommunikeres åbent og klart til alle aktører i EU og tredjelande om de udbudte kurser og mulighederne for at deltage.
- **En vidtfavnende indfaldsvinkel:** Et uddannelsesinitiativ skal omfatte hele det store emnefelt under foderstof- og fødevarerlovgivningen og bestemmelserne om dyresundhed og dyrevelfærd samt bestemmelserne om plantesundhed. Det forudsætter en vidtfavnende indfaldsvinkel med bidrag fra højeste sagkundskab inden for emnerne.
- **Kontinuitet:** Undervisningen bør varetages en længere periode af et veletableret team, der har godt kendskab til EU's politik på de pågældende områder, så man sikrer en ensartet høj kvalitet for undervisningen.
- **Kommissionen må ikke slippe kontrollen med uddannelsen:** Kommissionen skal navnlig være i stand til at styre uddannelsesprogrammet, kontrollere kvaliteten af uddannelsesaktiviteterne og undervisningsmaterialet og kræve korrigerende foranstaltninger, hvis der er behov for det.

7.6. Samarbejde med nationale uddannelsesorganer

Det vil ikke være god ledelsesskik at se bort fra de ofte fremragende uddannelsesinitiativ, uddannelsesfaciliteter og undervisningsmidler, der findes i visse medlemsstater. God praksis ville derfor være at udnytte deres erfaringer og tilstedeværelse til gavn for EU's formål.

Nationale organer kan have en ledende rolle i EU, når det gælder om at formidle EU's politik på områder vedrørende foder- og fødevarerikkerhed, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed. De kan blive et referencecenter, der kan bistå med uddannelsesaktiviteter i andre medlemsstater, navnlig ved at undervise underviserne, men også ved at arrangere regelmæssige kurser for personale fra kontrolmyndighederne i medlemsstaterne og i tredjelande.

Efter Kommissionens opfattelse vil et organiseret samarbejde med nationale organer medføre en række **fordele**, der gør det til et værdifuldt system til styring af uddannelsesaktiviteter:

- Det ville være fleksibelt. Det ville give mulighed for at lade særlige opgaver udføre af givet agentur i en relativt kort periode, og organernes arbejdsprogrammer ville kunne justeres i forhold til de prioriteringer, Kommissionen har opstillet.
- Det ville indebære en optimal udnyttelse af de disponible ressourcer i Kommissionen og i medlemsstaterne.
- Det ville kunne drage fordel af erfaringerne og de eksisterende infrastrukturer i medlemsstaterne.
- Det ville gøre EU's vitale rolle på dette politikområde, der er af afgørende betydning for borgerne, endnu mere synlig.

Kommissionen vil se nærmere på, hvordan samarbejdet kan organiseres i praksis.

8. FORSKELLIGE VALGMULIGHEDER FOR, HVORDAN GENERALDIREKTORATET FOR SUNDHED OG FORBRUGERBESKYTTELSE KAN ARRANGERE UDDANNELSES-AKTIVITETER

8.1. Kontrakter vedrørende tilrettelæggelse af uddannelse

En værdifuld mulighed for at arrangere EU-uddannelse er, at Kommissionen indgår en eller flere kontrakter med nærmere specifikationer vedrørende tilrettelæggelsen af de forskellige uddannelseselementer (f.eks. undervisning, udarbejdelse af undervisningsmateriale, programstyring, logistiske aspekter, udvikling af et e-learning-program). En sådan metode er fleksibel: Den giver mulighed for at beskrive de nærmere detaljer i uddannelsesbehovene i overensstemmelse med de prioriteringer, Kommissionen har opstillet. Kontrakterne kan desuden omfatte et givet tidsrum, hvor det kan forventes, at et givet uddannelsesprojekt kan fuldføres. Afhængigt af kontrakttypen er der også mulighed for at tage fat på mere hastende behov for et givet uddannelsesprojekt.

Da kontrakter kan spredes over en årrække, kan risikoen for manglende kontinuitet ved en kontrakts udløb reduceres, men ikke elimineres. Den erfaring, der er opbygget gennem en årrække, kan gå tabt, når kontrakten udløber.

8.2. En specialiseret tjenestegren under Kommissionen

Man kunne også forestille sig, at der blev oprettet et uddannelsescenter med permanente faciliteter, infrastrukturer og personale som en specialiseret tjenestegren under Kommissionen. Det ville have omfattende praktiske konsekvenser for Kommissionen: infrastrukturer med komplet udstyr, behov for tilstrækkeligt personale til, at der altid er nogen til rådighed, herunder undervisere, personale til den daglige ledelse, styring af uddannelsesprogrammer, udarbejdelse af undervisningsmaterialer, indbydelser til kursister, logistik osv. Selv om visse af disse opgaver kan outsources, ville et sådant system kræve store ressourcer, både

personalemæssige og økonomiske, og det er ikke sandsynligt, at sådanne ressourcer kan tilvejebringes. Fordelen er, at det europæiske budskab kan formidles via et system, der er tæt knyttet til udformningen af politikken.

8.3. Et forvaltningsorgan

Rådets forordning (EF) nr. 58/2003 af 19. december 2002 om vedtægterne for de forvaltningsorganer, der skal administrere opgaver i forbindelse med EF-programmer⁶ giver Kommissionen beføjelse til at oprette et forvaltningsorgan og pålægge det at administrere opgaver i forbindelse med et EF-program. Dermed ville Kommissionen kunne fokusere på sine kerneaktiviteter og -funktioner, som ikke kan outsources, uden samtidig at slippe kontrollen med eller det endelige ansvar for aktiviteter, der administreres af et sådant forvaltningsorgan.

Administrationen af et sådant program omfatter tekniske opgaver, som ikke indebærer politisk beslutningstagning og kræver stor teknisk og finansiel ekspertise. Hvad uddannelse angår, kan opgaverne omfatte administration af procedurer vedrørende gennemførelse af et uddannelsesprogram. At give et forvaltningsorgan sådanne opgaver kunne være en metode til at tilvejebringe uddannelse på en effektiv måde. Et sådant organ ville samtidig give uddannelsesprojektet en skarp profil og stor synlighed.

Inden man lægger sig fast på denne valgmulighed, er der imidlertid en række proceduremæssigt skridt, der skal tages. Et af dem er en costbenefitanalyse, som skal gennemføres under hensyntagen til de faktorer, der er omhandlet i Rådets forordning (EF) nr. 58/2003 (artikel 3). Inden Kommissionen kan oprette et nyt forvaltningsorgan eller udvide et eksisterendes kommissorium, skal Forskriftsudvalget for Forvaltningsorganer desuden afgive en positiv udtalelse, og det er endvidere nødvendigt at inddrage Europa-Parlamentet i henhold til samarbejdsaftaler mellem Kommissionen og budgetmyndigheden.

En interessant idé - som dog kræver nærmere overvejelser - er, at uddannelsesaktiviteterne kunne slås sammen med aktiviteterne i Forvaltningsorganet for Folkesundhedsprogrammet, som er oprettet ved Kommissionens afgørelse 2004/858/EF⁷. Agenturets opgaver ville således blive udvidet med et nyt sæt opgaver. Dermed ville forskellige programmer, der forvaltes af Generaldirektoratet for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse, blive samlet i én struktur. Fordelen ved en sådan fremgangsmåde ville være, at de eksisterende generelle strukturer, der skal til for at lede et agentur, allerede findes, så uddannelsesprogrammet kunne gennemføres, uden at man behøver at oprette en ny organisationsstruktur (bestyrelse og direktør). Ved at slå de forskellige programmer sammen ville man samtidig forbedre det eksisterende agenturs effektivitet.

Det kan ikke komme på tale, at Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) arrangerer sådanne uddannelsesaktiviteter. EFSA's særlige opgave er at

⁶ EFT L 11 af 16.1.2003, s. 1.

⁷ Kommissionens afgørelse 2004/858/EF af 15. december 2004 om oprettelse af et forvaltningsorgan benævnt "Forvaltningsorganet for Folkesundhedsprogrammet" til forvaltning af Fællesskabets indsats inden for folkesundhed i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 58/2003 (EUT L 369 af 16.12.2004, s. 73).

foretage risikovurdering. At arrangere uddannelse, der er mere relateret til risikostyring, ville være i strid med det nuværende kommissorium. Dertil kommer, at EFSA er et reguleringsorgan, som betragtningerne i afsnit 8.4 gælder for.

8.4. Et reguleringsorgan

Et europæisk uddannelsesorgan, der påtager sig alle eller nogle af opgaverne i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af uddannelse, kunne også ses som en organisation i form af et reguleringsorgan, der er uafhængigt i forhold til Kommissionen, og som fungerer i henhold til den forordning, hvorved det oprettes, og som skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet. Opgaverne kunne omfatte varetagelse af undervisning, uddannelse og rekruttering af undervisere, udvikling af undervisningsmaterialer, kommunikation og oplysningsarbejde, så man mest effektivt tiltrækker målgrupper i medlemsstaterne og tredjelande, samt netværkssamarbejde med nationale agenter.

I lighed med et forvaltningsorgan kunne et reguleringsorgan give EU-uddannelse en skarpere profil, ved at der ville blive sat lighedstegn mellem det og uddannelse. Det ville mindske den administrative byrde for Kommissionen, da det ville ansætte sit eget personale og forvalte sit eget budget.

Imidlertid er et reguleringsorgan pr. definition et organ, der er adskilt fra EU-institutionerne, som har status som juridisk person, og som arbejder uafhængigt af Kommissionen. Der ville derfor være risiko for manglende koordinering med Kommissionens tjenestegrene. I betragtning heraf vil oprettelse af et nyt organ eller udvidelse af et eksisterende organs kommissorium ikke være den bedst egnede valgmulighed for tilvejebringelse af EU-uddannelse.

9. KOMMISSIONENS NÆSTE SKRIDT

Kommissionen vil nærmere overveje muligheden for at lade uddannelsesprogrammet gennemføre af et forvaltningsorgan (valgmuligheden omhandlet i afsnit 8.3). Inden en sådan beslutning tages, vil Kommissionen imidlertid foretage en indgående undersøgelse af, om det juridisk set lader sig realisere under de gældende bestemmelser, og af, hvad der i praksis skal gøres for at muliggøre anvendelse af økonomiske ressourcer fra EU-budgettet. En sådan løsning forventes at kunne give den fornødne sikkerhed for, at Kommissionens primære mål nås, og især at kerneaktiviteterne forbliver hos Kommissionen (jf. forordning (EF) nr. 58/2003). Kommissionen vil derfor hurtigst muligt få gennemført en costbenefitanalyse som omhandlet ovenfor.

10. KONSEKVENSANALYSE

Konsekvenserne for diverse socioøkonomiske aspekter ved at arrangere uddannelsesprogrammer er blevet analyseret, og resultatet offentliggøres samtidig med denne meddelelse. Det omfatter bl.a. en udgiftsanalyse baseret på erfaringerne fra indkøringsfasen for en række uddannelsesaktiviteter i 2006.

På den baggrund kan man anslå de samlede udgifter til et årligt uddannelsesprogram til mellem 13,2 mio. EUR og 19,8 mio. EUR i 2007-2011, idet der tages hensyn til visse parametre, f.eks. deltagerantal pr. år, kursernes gennemsnitlige varighed, deltagerantal pr. kursus og den valgte ledelsesform. Aktiviteten forventes at blive finansieret over budgettet for Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL).

Der forventes højere udgifter i begyndelsen af uddannelsesaktiviteterne. Det skyldes, at det forventes, at mange vil ønske at deltage på det tidspunkt, navnlig deltagere fra udviklingslande, så antallet af kursister kan ligge på 6 000-9 000. Efter de første to år forventes der en nedgang i antallet af ansøgninger om at deltage.

11. KONKLUSION

Kommissionen vil stræbe efter at få en permanent struktur, som skal kunne sørge for en effektiv tilrettelæggelse af uddannelsesaktiviteter inden for fødevarelovgivning, foderstoflovgivning, dyresundhed og dyrevelfærd.

Ved at arrangere sådanne aktiviteter vil Kommissionen se nærmere på de forskellige muligheder for at styre et uddannelsesprogram. Uanset resultatet af overvejelserne bliver det nødvendigt med en række proceduremæssige skridt. Kommissionen vil bl.a. lade gennemføre en costbenefitanalyse vedrørende oprettelse af et forvaltningsorgan, og der skal vedtages gennemførelsesbestemmelser vedrørende tilrettelæggelse af kurser i henhold til artikel 51, stk. 3, i forordning (EF) nr. 882/2004. Sådanne gennemførelsesbestemmelser kan evt. omfatte ledelsesaspekter, f.eks. procedurer for fastlæggelse af et årligt uddannelsesprogram, høring af aktører og muligvis kontakten med et uddannelsesorgan.

Det skal tages i betragtning, at visse af valgmulighederne, f.eks. et reguleringsorgan eller en specialiseret tjenestegren under Kommissionen, ikke anses for at være de bedste alternative metoder til effektiv uddannelse. Hvad angår et reguleringsorgan ville Kommissionen risikere at miste kontrollen med uddannelsesprogrammet, og begge valgmuligheder ville sandsynligvis kræve betydelige ressourcer.

ANNEX I: Overview of Community measures

The requirements of food law, feed law, animal health rules, animal welfare requirements and plant health have been established gradually over a period covering almost 40 years. The situation at present can be summarised as follows:

Food and feed law

- The general food law
- Labelling and nutrition
- Biotechnology
- Chemical safety of food
- Biological safety of food
- Animal nutrition
- Food and feed controls

See http://europa.eu.int/comm/food/food/index_en.htm

Animal health rules

- Preventive health measures on intra-community trade and imports of:
 - live animals
 - semen, ova and embryos
 - animal products
- Community legislation on animal diseases:
 - new Animal Health Strategy to improve the prevention and control of animal disease in the EU
 - control measures, to be taken as soon as the presence of a disease is suspected
 - eradication and monitoring programmes, for the diseases that are already within the Community
 - EU financial contribution
- Other activities: identification measures to guarantee the traceability of the animals

See http://europa.eu.int/comm/food/animal/index_en.htm

Animal welfare rules

- The protection of animals on the farm and in particular laying hens, calves and pigs
- The protection of animals during transport
- The protection of animals at time of slaughter or killing

See http://europa.eu.int/comm/food/animal/index_en.htm

Plant health rules

- Plant protection
- Harmful organisms
- Property rights
- Genetic resources
- Seeds and plant propagating material
- GM plants and seeds

See http://europa.eu.int/comm/food/plant/index_en.htm

ANNEX II: Training for developing countries in 2006

Following courses were developed in 2006:

- HACCP implementation and assessment
- Highly Pathogenic Avian Influenza
- European Standards for the importation of fruit and vegetables, and fishery products
- Import control procedures at border inspection posts
- Standards for animal by-products
- Animal welfare at the time of slaughter of meat producing animals

Of those, the following were addressed to developing countries selected on the basis of their trade records or their potential trade with the EU:

- Imports of fruit and vegetables: El Salvador, 30 May-1 June 2006, Malaysia, scheduled for September 2006, Tanzania, scheduled for October 2006
- Fishery products: Indonesia, 25-27 April 2006, Colombia 20-22 June 2006, Senegal, scheduled for October 2006

With representatives from:

- Africa (including among other countries: Tanzania, Kenya, Uganda, Malawi, Ethiopia, Eritrea, Botswana, Namibia, Zimbabwe, Zambia, Lesotho, Swaziland, South Africa, Senegal, Mauritania, Guinea Conakry, Ivory Coast, Cameroon, Benin, Togo, Gambia, Ghana).
- Asia (including among other countries: Malaysia, Philippines, Indonesia, Laos, Thailand, Vietnam, Cambodia, Myanmar, China, Taiwan, Singapore, South Korea, Papua New Guinea, Maldives, Bangladesh).
- Latin America (including among other countries: El Salvador, Belize, Bolivia, Dominican Republic, Guatemala, Colombia, Honduras, Nicaragua, Costa Rica, Panama, Cuba, Venezuela, Ecuador, Chile, Argentina, Brazil, Paraguay, Uruguay, Mexico).

A further course on Avian Influenza covered Laos, Vietnam, Cambodia and Indonesia and took place from February to May 2006. In view of the epidemiological situation of the disease, it is the intention to extend this activity to African countries as soon as possible. Representatives from developing countries were also invited to the other courses.